

ERAA TEATAJA

August 2021

ERAA juhatus jätkab (esialgu) üheliikmelisena

ERAA peasekretär Andres Tootsman esitas nõukogule 11. augusti seisuga tagasiastumise avalduse. ERAA president JAAK KIVISILD – mis saab edasi?

"Nõukogu kogunes tekkinud olukorda arutama 24. augustil. Ega me midagi muud kohe otsustada saanudki, kui et esialgu, kuni järgmiste otsusteni, jätkab ERAA juhatus üheliikmelisena Ermo Perolaineni isikus. Edasine selgub täpsemalt juba 8. septembril, mil nõukogu tuleb uuesti kokku.

Peasekretäri ametisse kinnitamine on igal juhul volikogu pädevuses, nii et nõukogu peab tegema nüüd volikogule mingi ettepaneku ja ühtlasi otsustama, millal volikogu kokku kutsutakse."

Milliseid muutusi võib peasekretäri vahetus ERAA-le kaasa tuua?

"ERAA tegevuses ja üldistes eesmärkides midagi ei muutu. Igal juhul on eesmärgiks kujuneda kompetentsikeskuseks ning olla organisatsioonina liikmete jaoks vajalik ja läbipaistev, avalikkuse jaoks nähtav ja tunnustatud. Ka sekretariaat töötab probleemideta edasi, sest juhatus on ka üheliikmelisena täiesti jätkusuutlik.

Jätkub meie aktiivne lobitegevus seoses võõrtööju värbamise lihtsustamiseks ja Eesti vedajatele võrdsete konkurentsitingimuste loomiseks. Juulis oli esimene kohtumine ministriumide ja ametkondade spetsialistidega. Saime tunnetuse, et meie muresid mõistetakse. Järgmine kohtumine on septembri esimeses pooles. Sinna kaasatakse veel laiem ring eri ametkondade töötajad. Järgmiseks on mõttes on korraldada juba laiem infopäev, kus osaleksid nii vedajate kui ametkondade esindajad."

Ei saa ka jätta küsimata selle kohta, miks 30. oktoobriks kavandatud ERAA suur juubelipidu ära jääb?

"Tegelikult on õigem öelda, et pidu lükkub veidi edasi. Nõukogu leidis oma eelmisel istungil tõepoolest, et tulenevalt kasvavast koroonahust ei ole mõistlik oktoobri lõppu sellist üritust kavandada. Me ei tea täna, mis olukord selleks ajaks on. Samas nii suure rahvusvahelise peo korraldamine eeldab väga palju kulutusi ja toiminguid. Ei oleks meeldiv, kui kõik vajalik saaks tehtud ja siis viimasel hetkel tuleks ikkagi üritus ära jätta.

Nõukogu soov on kindlasti juubelit väärikselt tähistada. Praegu on olnud juttu, et võibolla korraldame ERAA30 egiidi all näiteks järgmisel aastal ERAA suvepäevad, kuhu kutsume ka arvukalt väärikaid külalisi."

ERAA30: kuidas kõik algas

Oli 1991. aasta sügis, kui ajalehtedes ilmusid kuulutused: kõik ettevõtjad, kes on huvitatud rahvusvahelisest kauba- ja reisijateveost, on oodatud 30. oktoobril ETKVL-i saali Tallinnas Narva mnt 7, et asutada ERAA – Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsioon.

Sel hetkel oli Eestis umbes 25 rahvusvaheliste vedudega tegelevat ettevõtet ja oletati, et see arv kindlasti suureneb. Seni olid viis ettevõtet kuulunud Eesti Välisvedajate Liitu „Interauto“, 15 ettevõtet olid NSVL Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsiooni ASMAP liikmed.

Asutamiskoosolekul osales aga juba 74 ettevõtet, millest on siiani tegevad ja kelle juhiks on ERAA asutajatest vaid mõned – **Margus Metsma**, ÜE Astar (hilisem Astar Transport OÜ); **Nikolai Burdakov**, Narva Autobaas (Narva Auto AS); **Kalev Kraag**, Tallinna EPT (Tallept Auto AS, Stark Logistics AS); **Jüri Šhovtsov**, Meoni Parsek ÜE (Parme Trans OÜ).

Asutajad soovisid oma assotsiatsiooni, mis oleks Rahvusvahelise Maanteetranspordi Liidu IRU liige, kuid samas ei kavatsenud esialgu katkestada sidemeid ka ASMAP-iga. IRU-ga liitus ERAA mais 1992.

Assotsiatsiooni põhikirjade üks autor ja asutamiskoosoleku kokkukutsuja oli **Mati Kuusepalu**.

ERAA esimene ametlik aadress oli Autoettevõtete Liidu direktsiooniga samas majas aadressil Kaupmehe 8, tuba 14. ERAA esimeseks presidendiks sai **Enn Sarap**.

ERAA juhtide esimeseks väljakutseks sai koostöös Transpordi- ja Sideministeeriumiga maanteetranspordialaste lepingute sõlmimine erinevate Euroopa riikidega. Taasiseseisvunud riik pidi kõigega otsast peale alustama ja selleks, et Eesti veokid ja bussid saaksid teiste riikide territooriumidel vedusid teostada, tuli kokku leppida reeglites. Esimese maanteetranspordi lepingu sõlmis minister Tiit Vähi Soomega.

Samal ajal korrastas taasiseseisvunud Eesti riik oma seadusandlust ja 25. oktoobril 1991 ilmus EV valitsuse määrus nr 213, mille alusel hakati autovedudega tegelevate ettevõtete tegevust litsentseerima. Litsentse hakkas välja andma Transpordi- ja Sideministeerium.

Ka erinevate riikide veolube andis esialgu välja Transpordi- ja Sideministeerium. Kuna veolubade väljastamise korraldamine põhjustas aga selleaegsele ministrile Tiit Vähile omajagu peavalu, anti juba 1992. aastal see funktsioon üle ERAA-le.

Oluline samm oli ka liitumine TIR tollisüsteemiga. Esialgu saadi TIR-märkmikke läbi ASMAP-i. Eesti liitus TIR süsteemiga 1. augustist 1992 ja märkmikke hakkas ERAA väljastama 1993. aastal.

ERAA presidendid

1991-1999 Enn Sarap

1999-2002 Margus Metsma

2002-2003 Vello-Lembit Teemusk

2003-2009 Einar Vallbaum

2009-2014 Peeter Pärn

2014-2021 Einar Vallbaum

2021-... Jaak Kivisild

ERAA 30: asutajaliikme pilgu läbi

Stark Logistics AS (varasema nimega Tallept Auto) kuulub ERAA asutajaliikmete hulka. Ettevõtte juhatuse liige KRISTJAN KRAAG sai hiljaaegu ERAA volikogu liikmeks, esindades seal 10 ERAA liikmesfirma seisukohti.

Kristjan, kuidas on ERAA läbi aegade muutunud?

"ERAA algne keskne funktsioon oli veolubade ja TIR-märkmike väljastamine ning TIR-süsteemi garantiks olemine. Varem tuli vedajal iga dokumendi jaoks sõita spetsiaalselt Moskvasse ASMAP-i. Peale Eesti taasiseseisvumist oli kiiresti vaja luua kohalik katusorganisatsioon, et kõige sellega koha peal tegelda. Ühtlasi oli ERAA-sse kuulumine vedajatele staatus sümbol, sest sinna kuulumata rahvusvahelisi vedusid üldse teha ei saanud. Tänapäevaks on süsteem muutunud, seega peaks leidma uue iva, miks ERAA-d vedajate jaoks üldse tarvis on. Vedajate huvides on selgeks saada üle-eelmise peasekretäri ajal ERAA-s varade ja segaste majandustehingutega toimunu. Tuleb välja selgitada, miks tehti ja kelle huvides tehti, ning vajadusel süüdlased vastutusele võtta."

Mis suunas ERAA peaks arenema?

"ERAA peab omandama võime kaitsta realselt vedajate huve seal, kus on kõige suuremad probleemid. Näiteks ei tegele keegi sellega, et välisvedajad saavad Eestis ebaseaduslikult tegutseda, ilma et neid keegi vastutusele võtaks. Järelekontrolli meil võõrvedajate üle praktiliselt pole. Kõik on käega löönud – politsei ei tegele, ERAA ei tegele, keegi ei tegele. Vedajatel endal aga ressursi pole selleks.

Kliendid küsivad, et miks Eesti vedajatel on kallimad veohinnad kui lõunanaabritel. Usun, et enamuse Eesti vedajaid on seadusekuulekad ja täidavad etteantud nõudeid. Seda aga ei saa öelda päris paljude naaberriikide vedajate kohta, kes Eesti seadust ei täida ja/või kuritarvitavad. (näiteks erimärgistatud kütus ja teemaks). Samuti olen aru saanud, et seadusandluse puudustest tulenevalt seisavad Eesti vedajad silmitsi ebaterve konkurentsiga. Lisaks kindlasti elamislubade taotluse kord ja saamise nõuded. Lähiajal peab selguma, kas suudame veel sel aastal süsteemi muuta. Kui lubada autojuhtidele erandkorras viieaastased elamislood, oleme kohe naabritega konkurentsisis. Vastasel korral Eesti veondusturg paratamatult hääbub. Needsamad Ukraina ja Valgevene mehed tulevad ja sõidavad siin ringi Läti, Leedu ja Poola autodega.

Kui rääkida ERAA majanduslikust poolest, siis omatulu teenimise kohta praegu praktiliselt polegi. Mõte peaks olema, et olemasolevad varad teenima panna. Põllumaa anda talunikele rendile, taotleda PRIA-lt erinavad toetusmeetmeid põllu- ja metsamaa harimiseks ja säilitamiseks. Kindlasti leidub veel hulganisti mõtteid, mida ERAA kinnisvaraga teha saab."

Kuidas lahendada ERAA volikogu ja nõukogu sees olevad vastuolud?

"Volikogusse on vaja saada piisavalt palju värsket verd, et saaks ka nõukogu muuta. Vastasel korral tekib paratamatult stagnatsioon, surnud ring.

Paljud on olnud volikogus ja nõukogus väga pikka aega ja ma polegi päris hästi aru saanud, miks neist kohtadest nii kõvasti kinni hoitakse. Võib tekkida kahtlus, et on mingid varjatud huvid. Nõukogus peavad olema aga inimesed, kes seisavad kõigi liikmete ja kogu sektori huvide eest.

Uus põhikiri tuleb võimalikult kiiresti vastu võtta, et ERAA liikmeks astumine oleks lihtne. Liikmeks astumise parim motivaator on aga see, kui ERAA suudab kõigile nähtavalt ära lahendada mõne terava mure, olgu see diislikütuse aktsiis või võõrtöajõu värbamise tingimused.

Loodetavasti selle uue näo loomiine, mida ERAA vajab, ei võta liiga kaua aega."

Noppeid meediast

Valitseb suur autojuhtide põud. Prügi vedama ei motiveeri ka 4000-eurone palk (Ärileht, 26.07.)

<https://arileht.delfi.ee/artikkel/94092621/valitseb-suur-autojuhtide-poud-prugi-vedama-ei-motiveeri-ka-4000-eurone-palk>

Tarneprobleemid on muutumas nii tootmis- kui veoprotsessi lahutamatuks osaks (ÄP Logistikauudised, 29.07.)

<https://www.logistikauudised.ee/uudised/2021/07/29/tarneprobleemid-on-muutumas-nii-tootmis-kui-ka-veoprotsessi-lahutamatuks-osaks>

Herkki Kitsing: riik mängib diisliaktsiisiga, tagajärjeks kaotatud töökohad ja kallim toidukorv (Maaleht, 02.08.)

<https://maaleht.delfi.ee/artikkel/94165199/herkki-kitsing-riik-mangib-diisliaktsiisiga-tagajarjeks-kaotatud-tookohad-ja-kallim-toidukorv>

Ettevõtjad on mures: kas diisliaktsiisi tõus tõrjub Eesti logistikaettevõtted taas turult välja? (Ärileht, 15.08.)

<https://arileht.delfi.ee/artikkel/94303993/ettevotjad-on-mures-kas-diisliaktsiisi-tous-torjub-eesti-logistikaettevotted-taas-turult-valja?>

Leedu ehitab kogu Via Baltica veel sel kümnendil kiirteeks (ÄP Logistikauudised, 16.08.)

<https://www.logistikauudised.ee/uudised/2021/08/16/leedu-ehitab-kogu-via-baltica-sel-kumnendil-kiirteeks>

Analüüs: senise tempoga jätkates valmivad neljarealised põhimaanteed 160 aasta pärast (Ärileht, 23.08.)

<https://arileht.delfi.ee/artikkel/94370135/analuus-senise-tempoga-jatkates-valmivad-neljarealised-pohimaanteed-106-aasta-parast>

Uute veokite ostu takistavad tarneraskused (ÄP Logistikauudised, 24.08.)

<https://www.logistikauudised.ee/uudised/2021/08/24/uute-veokite-ostu-takistavad-tarneraskused>

Eesti ettevõtete konsortsium teeb ettevalmistusi rohevesiniku laialdaseks kasutuselevõtmiseks (ÄP Logistikauudised, 25.08.)

<https://www.logistikauudised.ee/uudised/2021/08/25/eesti-ettevotete-konsortsium-teeb-ettevalmistusi-rohevesiniku-laialdaseks-kasutuselevotmiseks>

Aktsiisilangetus on Eesti veondussektori vedanud rekordilisele tõusule (ÄP Logistikauudised, 27.08.)

<https://www.logistikauudised.ee/uudised/2021/08/27/aktsiisilangetus-on-eesti-veondussektori-vedanud-rekordilisele-tousule>

Scania peatab kiibipuuduse tõttu Euroopas tootmise (Äripäev, 30.08.)

<https://www.aripaev.ee/borsiuudised/2021/08/30/scania-peatab-kiibipuuduse-tottu-euroopas-tootmise>

ERAA Teataja on Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsiooni kuukiri

Toimetaja: Indrek Lindsalu, 5114109, indrek.lindsalu@gmail.com